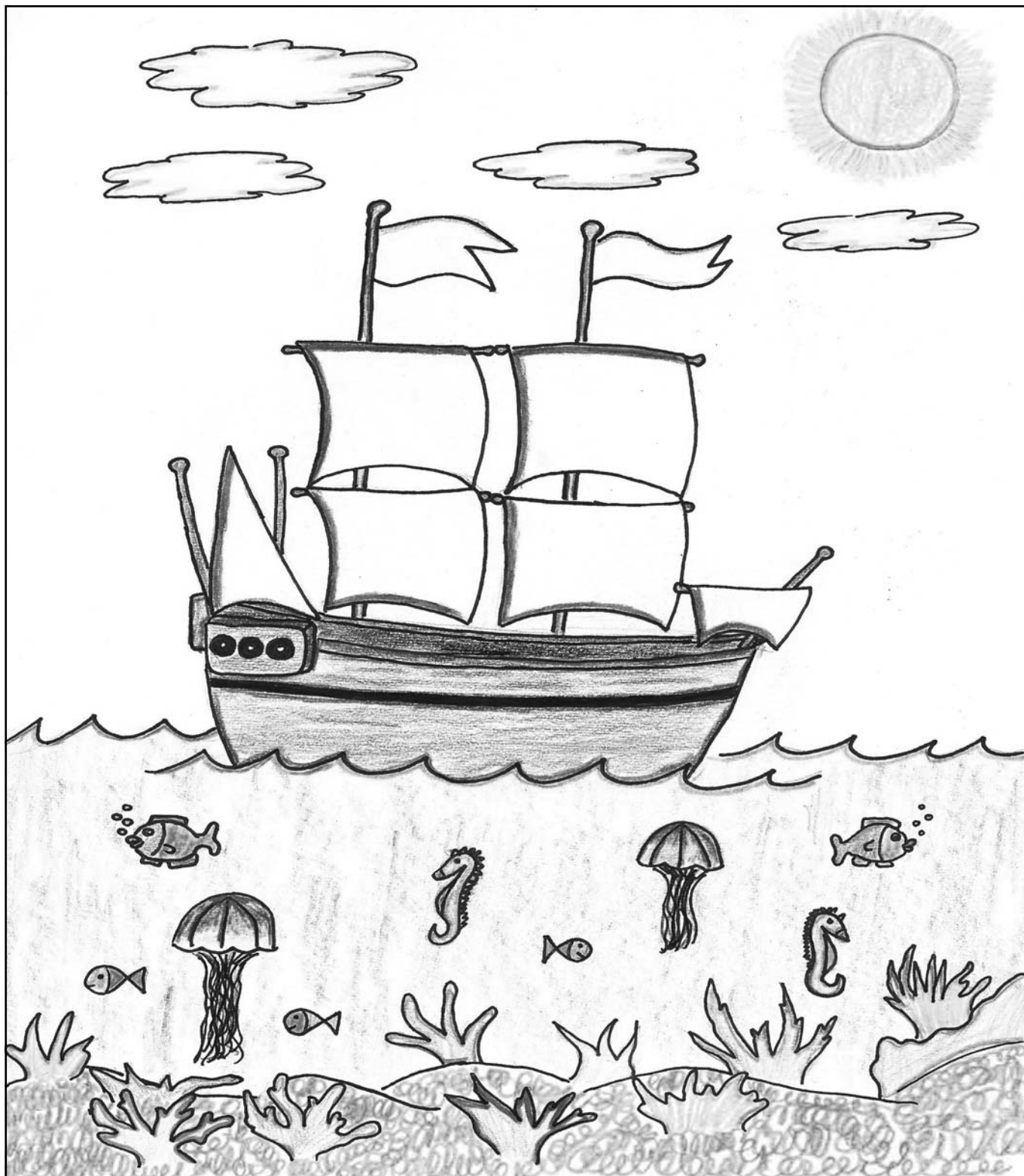


Zpravodaj

Magistrátu města Mladá Boleslav

Číslo 2 / 2014

ČERVEN



Nakreslila Natálie Petrůvová, 5.A

Vážení čtenáři,

právě máte před sebou další vydání Zpravodaje Magistrátu města Mladá Boleslav, do kterého jsem byla požádána o úvodní slovo. Chtěla jsem, aby bylo alespoň trochu optimistické, přestože obsah naší práce je bohužel většinou jen o negativních věcech. Přibývá rodin, které se rozpadají, přibývá dětí, které se stávají prostředkem pro vyřizování osobních nevraživostí rodičů, přibývá dětí, kterým je ubližováno. Na druhou stranu přibývá i dětí (a jejich věk se snižuje), které mají velké výchovné problémy a nemám bohužel na mysli „jen záškoláctví. Přibývá dětských krádeží a násilí mezi dětmi, což je zřejmě odrazem zhoršujícího se klimatu v celé společnosti. Hranice chování se posouvají. Rozmáhá se zneužívání dospělých osob, nejen seniorů, které nejsou schopny hájit své zájmy a my, jako odbor sociálních věcí, se stáváme jejich opatrovníky a snažíme se o ně po všech stránkách pečovat. A právě díky tomu mám velikou radost, když se něco dobrého podaří.

Z tohoto důvodu mi dovoluji, abych se s Vámi podělila o krásný zážitek, který jsem prožila díky organizaci Naděje, která v našem městě působí již patnáct let. Organizace Naděje poskytuje služby pro jedny z nejpotřebnějších lidí, kterými jsou osoby bez přístřeší. Poskytuje noclehárnu i denní stacionář a zároveň se snaží tyto lidi vyhledávat i v terénu a nasměrovat je na další služby, které by jim v jejich obtížné životní situaci mohly pomoci. Věřte, že ne vždy se jedná jen o lidi, kterým se, jak se říká, nechce „makat“, jsou alkoholičci, či jinak závislí, ale řada z nich byla do této situace vržena souhrou různých životních situací a událostí, kterým nedovedla adekvátně čelit a správně se s nimi vypořádat. Ať úrazem či dlouhodobou nemocí přišli o zaměstnání a dostali se do situace, kdy nebyli schopni splácet hypotéku, hradit nájem a další pohledávky, které většinou máme všichni. Snažili se věci řešit, ale špatně, vzali si další půjčku a pak další. Roztočil se

dluhový kolotoč, ze kterého je těžké vyskočit, přišly exekuce a ztráta bydlení. Ten, kdo nemá rodinné zájmy, přátele, se snadno ocitne v začarovaném kruhu, který rozetnout je velmi obtížné a náročné a ne každý z nás má tolik sil, aby to dokázal.

Jak jsem již na počátku zmínila, pobočku Naděje máme ve městě již patnáct let, a právě k tomuto výročí uspořádala na konci května benefiční koncert v kostele Nanebevzetí Panny Marie. K mému milému překvapení se do kostela dostavilo tolik lidí, že nestačila místa v lavicích a řada lidí stála, ale ani to je neodradilo. Všichni účinkující vystoupili bez nároku na honorář, ať už to byl dětský pěvecký soubor Jiříčky, soubor zobcových fléten Flauto Collegium, pěvecké soubory Gospel Voices a Boleslavan, Mladoboleslavské komorní kvarteto spolu s Eliškou Josífkovou, či hudební skupina Resuscitace. Zarecitoval i ředitel městského divadla pan Skřípek. Úvod i závěr koncertu pro Naději byl v podání varhanních skladeb Kamila Škody. Jednotlivé hudební pasáže byly proloženy slovy pracovníků Naděje a církevních představitelů. Byla ke shlédnutí i prezentace z aktivit střediska. Poděkování přišel vyjádřit i náměstek primátora Daniel Marek.

Všichni, kteří byli v kostele přítomni, vytvořili atmosféru, která se dá přirovnat k půlnoční mši o vánočních svátcích. Pokud jste někdy na půlnoční byli, jistě chápete, co mám na mysli. Ten všeobjímající pocit sounáležitosti, uvědomění si vlastního života, vděk za to, že já „mám“ a chci také pomáhat, byl tak silný, že nejenom mně zaplnil oči slzami. Doufám, že tento pocit si uchovám na dlouhý čas a spolu se mnou i všichni ostatní a touha někomu pomoci se bude naplňovat i v běžném životě.

Přeji Vám krásné léto, plné odpočinku a zábavy.

Andrea Reslová

vedoucí odboru sociálních věcí

UKONČENÍ REALIZACE GRANTOVÉHO PROJEKTU CZ.1.04/3.1.03/78.00034 S NÁZVEM „KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB STATUTÁRNÍHO MĚSTA MLADÁ BOLESLAV NA OBDOBÍ 2014-2018“

Dne 30. 04. 2014 v dopoledních hodinách proběhlo závěrečné jednání Řídící skupiny v rámci ukončení projektu, v jehož průběhu byl schválen dokument „Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Mladá Boleslav na období 2014-2018“, jehož přílohou je Akční plán na roky 2014/2015 skládající se ze 13 priorit, každá priorita má několik opatření (celkem 73 opatření). Byl také ustanoven monitorovací tým, jehož úkolem bude sledovat naplňování Akčního plánu.

Toto jednání bylo pouze vyvrcholením dvacetiměsíční práce na projektu, v němž bylo zapojeno různou formou celkem 350 osob, scházely se čtyři pracovní skupiny, řídící skupina a realizační tým. Dále probíhaly individuální schůzky s poskytovateli sociálních služeb. Účastníci projektu byli vzděláváni formou workshopů.

V rámci projektu byly vytvořeny tyto dokumenty:

Analýzy potřeb cílové skupiny seniorů, osoby se zdravotním postižením, osoby ohrožené sociálním vyloučením a nacházející se v nepříznivé situaci a cílové skupiny děti a mládež.

Tyto analýzy vycházely z tzv. dotazníkových šetření, která prováděli tazatelé a oslovili jak seniory, osoby se zdravotním postižením, osoby pečující o seniora či o osobu zdravotně postiženou, tak i osoby bez přístřeší, finančních prostředků, osoby ohrožené závislostmi

nebo závislé na návykových látkách, osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách, osoby po výkonu trestu, etnické menšiny, cizince. Dále ze skupinových diskusí (např. s dobrovolníky, osobami pečujícími) a z rozhovorů s experty (např. s pracovníky odboru sociálních věcí).

Sociodemografická analýza, která popisuje obecnou charakteristiku území, demografické ukazatele, trh práce, domovní a bytový fond, školství, zdravotnictví a sociální oblast – podkladem pro ni byla data odboru sociálních věcí a další zpracované analýzy.

Analýza poskytovatelů sociálních služeb – podkladem pro ni byly mj. řízené rozhovory s poskytovateli sociálních služeb působících na území města Mladá Boleslav a jsou v ní zmapovány kapacity služeb, časová dostupnost jednotlivých služeb, cílové skupiny a potřeby uživatelů z pohledu poskytovatelů.

Všechny tyto dokumenty tvoří přílohy dokumentu „Komunitní plán sociálních služeb statutárního města Mladá Boleslav na období 2014-2018“, který bude zveřejněn po schválení radou města na nových webových stránkách KPSS, jejichž podobu tvořili a připomínkovali účastníci projektu společně. Věříme, že jejich nová podoba usnadní řešení životních situací všem, kteří se je z jakéhokoliv důvodu rozhodnou využít. Za zmínku stojí verze

pro slabozraké občany, kteří si zde zvolí velikost písma dle individuální potřeby. Kromě nové podoby webových stránek bude k dispozici aktualizovaná verze velice žádaného katalogu poskytovatelů sociálních služeb, jehož podoba též vychází z názorů, připomínek a potřeb těch, kteří ho využívají jak pro potřebu vlastní, tak pro potřebu svých klientů. Katalog bude rozdělen na dvě části – dle životních situací a dle abecedního seznamu.

V odpoledních hodinách 30. 04. 2014 proběhlo závěreč-



né neformální setkání všech aktérů, kteří se zapojili do zpracování Komunitního plánu. Za vedení města se zúčastnil náměstek primátora Mgr. Daniel Marek, který poděkoval všem, kteří se podíleli na realizaci Komunitního plánu, který by bez jejich připomínek, námětů a zkušeností nevznikl. Řekl, že si je vědom toho, že za tvorbou tohoto dokumentu jsou hodiny a hodiny

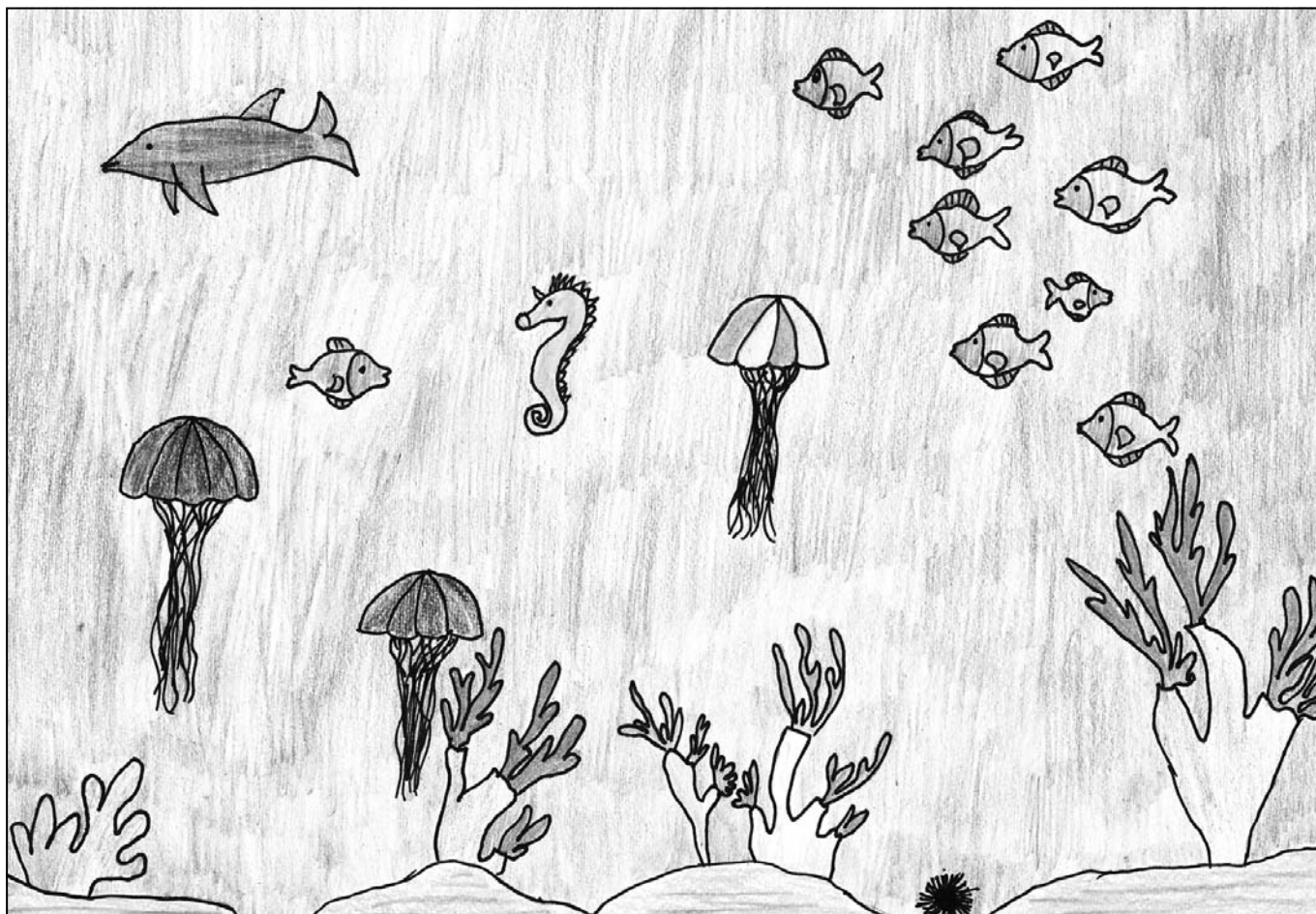
usilovné práce. Přislíbil, že se zasadí o to, aby se tento dokument dařilo naplňovat, a aby tím pádem mohl přispět ke zkvalitnění života všech obyvatel Mladé Boleslavi.

**Alena Hnízdová, odbor sociálních věcí
koordinátorka komunitního plánování
KPSS SM Mladá Boleslav**

NEPOVOLENÁ KÁCENÍ, ZÁSAHY DO VÝZNAMNÝCH KRAJINNÝCH PRVKŮ A POŠKOZOVÁNÍ DŘEVIN

Dřeviny, tzn. různé druhy stromů a keřů, a náš vztah k nim, je často příčinou mnoha sporů. Někdo by nekácel nic a za žádných okolností. Jiný by zase odstranil všechno, co roste, i když k tomu není důvod. Při povolování kácení dřevin, rostoucích mimo les, musí orgán ochrany přírody posuzovat každou žádost individuálně a zvážit všechny okolnosti. V první řadě je to zajištění provozní bezpečnosti dřevin. Pokud roste strom ve volné krajině, v dostatečné vzdálenosti od komunikací a jiné zástavby, je vhodné ho určitě ponechat jeho přirozenému vývoji i když v jiné lokalitě by musel být pokácen. Jestliže se však jedná o městskou zeleň, je třeba pravidelně a pečlivě kontrolovat zdravotní stav stromů, zajišťovat jejich náležitou údržbu a snížit na minimum

riziko ohrožení zdraví osob nebo vzniku majetkových škod, i kdyby to znamenalo samotné pokácení dřeviny. Důvodů ke kácení dřevin však může být mnoho: nová výstavba nebo ohrožování stávajících nemovitostí vlivem rozrůstání kořenového systému, zejména u ovocných stromů je důvodem stáří a snižování plodnosti, pěstební probírky apod. Někteří lidé však odůvodňují kácení daleko prozaičtěji: kvetení (alergeny), opad listů a plodů, příčina výskytu nepříznivých osob (zneužívání zeleně jako úkryt, k močení apod.), ucpávání okapů, nepořádek, výskyt hmyzu a ptactva, případný pád dětí ze stromu. Takové důvody orgán ochrany přírody, v souladu s legislativou, přijmout nemůže. Někdo, kdo bydlí v jiné ulici, nemusí chtít pokácet krásný strom,



Nakreslila Daniela Simonová, 5.A

který roste v těsné blízkosti domu a navíc poškozují jeho základy. Kdo nechodí každý den do práce alejí přestárých, provozně nebezpečných dřevin, které již nelze efektivně ošetřit, se také nemusí cítit být jimi ohrožen a odstranění těchto stromů může považovat za strašný čin. Je proto nutné důkladně zvážit celou situaci, především posoudit oprávněné důvody osob, které bydlí nebo se často vyskytují v nejbližším okolí předmětných dřevin.

Nový občanský zákoník, který vstoupil v platnost v lednu letošního roku, spustil díky §1016 a §1017 lavinu požadavků na bezdůvodné kácení a prořezávání dřevin a současně i lavinu dotazů majitelů pozemků, kde tyto dřeviny rostou, kteří měli obavy o osud „svých“ stromů. V §1016 je mimo jiné uvedeno, že neučiní-li to vlastník v přiměřené době poté, co ho o to soused požádal, smí soused šetrným způsobem a ve vhodné době odstranit

kořeny nebo větve stromu přesahující na jeho pozemek, působí-li mu to škodu nebo jiné obtíže převyšující zájem na nedotčeném zachování stromu. Neznamená to tedy v žádném případě právo souseda provést nešetrný a bezdůvodný ořez, který by mohl ohrozit zdravotní stav předmětné dřeviny. I §1017 si někteří lidé uzpůsobují dle svého – když si někdo postaví nový dům, také ho to určitě neopravňuje bezdůvodně pokácet všechny dřeviny, které rostou na sousedově pozemku ve vzdálenosti 3 m. Všechny stromy a další dřeviny jsou totiž v první řadě chráněny dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (konkrétně viz § 7 tohoto zákona) před poškozováním a ničením a porušování zákona je trestáno pokutou.

Martina Schubertová

odbor životního prostředí

oddělení ochrany přírody, myslivosti a rybářství

RADOUČ - CO S NÍ?

Když se řekne Radouč, skoro každému Boleslavákovi se vybaví stepní lokalita na severozápadním okraji města Mladá Boleslav. Jedná se o oblíbené místo, kde obyvatelé Mladé Boleslavi a okolí rádi tráví svůj volný čas. Někdo sem chodí jen na procházku, někdo si jde sem zaběhat, projet se na kole apod. Na ploše Radouče lze nalézt mnoho zajímavých obecně či zvláště chráněných rostlinných teplomilných společenstev. Ovšem, kdo není zrovna botanik, ocení spíše Radouč jako „safari“. Zde, nedaleko městské zástavby, lze totiž spatřit volně se pohybující početné skupiny králíků, zajíce, bažanty, koroptve, skřivany a hlavně sysly. Právě sysli lákají na Radouč zejména děti, které je mohou pozorovat v jejich přirozeném prostředí. Bohužel často nezůstane jen u pozorování, ale dochází i k nežádoucímu zasahování. Zejména se jedná o krmení nevhodnou potravou nebo rozhrabávání syslích či králíčích nor. Krmení může mít za následek jednak přímý úhyn zvířat, zároveň však sebou přináší i riziko, že se na Radouč začnou stahovat nežádoucí živočišné druhy – zejména potkani.

Stávající bezlesí je výsledkem extenzivní pastvy a také využívání plochy v dřívějších letech jako vojenské cvičiště. V současné době je zde zajišťována pravidelná údržba – zejména odstraňování nežádoucích náletů, extenzivní sekání a pastva, která představuje pro děti další atrakci. Kde jinde v okolí si mohou pohladit ovce či kozy a popovídat si s ovčákem. Protože se jedná o stepní lokalitu i cesty na Radouč tomu odpovídají. Jedná se vlastně pouze o vyšlapané pěšiny. Zdejšímu odboru životního prostředí není známo, že by se někdy prováděla jejich údržba (mimo dřevěný chodník vedoucí z Radouče do Podlázek), ani mu není známo, že by byly cesty zdraví nebezpečné. Tuto skutečnost si pracovníci odboru životního prostředí ověřili při terénních prohlíd-

kách a stejnou zkušenost mají i při svých soukromých návštěvách Radouče pěšmo či na kole. Bohužel však někteří lidé by zde z důvodu pohodlí chtěli zřídit cesty zpevněné. Protože Radouč zatím naštěstí není klasický park uvnitř městské zástavby, ale příroda, je nutné počítat s různým terénem. Je pravda, že se zde nedá jezdit na kolečkových bruslích, ovšem zase díky výmolům se dá užít hodně legrace třeba na kole. Navíc pád na písek je určitě příjemnější než pád na beton nebo asfalt. I běh nebo chůze po písčité cestě je určitě zdravější než chůze po asfaltu. Zpevněné cesty by představovaly také větší riziko pro živočichy – během rychlejší jízdy na kole lze těžko stíhat se vyhnout broukům, slepýšům nebo „šnekům“ a dalším drobným živočichům. Zatímco přišlápnutí v písku většinou přežijí, přejetí na asfaltové cestě by pro ně znamenalo jistou smrt. Dle názoru životního prostředí je přínosnější zachování unikátních přírodních hodnot před budováním zpevněných cest ve volné krajině a „pohodlím“ za každou cenu. Případná zpevněná cesta z Debře do Mladé Boleslavi by byla vhodná realizovat po stranách silnice na Českou Lípou. Vzhledem k tomu, že se jedná o evropsky významnou lokalitu, byl by však příslušným orgánem ochrany přírody ve věci „rekonstrukce“ cest na Radouč Krajský úřad Středočeského kraje. Poradním orgánem pak Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Zdejší odbor životního prostředí konzultoval s pracovníky AOPK ČR záměr případného zpevňování cest na ploše Radouče. Jejich názor je totožný s názorem zdejšího odboru životního prostředí, a to v žádném případě stávající cesty nezpevňovat. Zpevňování cest obvyklým materiálem by mělo následně nepříznivý vliv na stav této unikátní lokality (tzn. omezení rozlohy cenných míst, snížení vytváření a udržování cenných stanovišť prostřednictvím sešlapu,

ohrožení půdních poměrů přísunem cizorodého materiálu a vytvoření zdrojových ohnisek nežádoucích druhů rostlin apod.). Případné hluboké výmoly by bylo možné u páteřních cest eventuálně vyrovnat materiálem, ode-

braným ze sousedních ploch, ovšem pouze na základě předchozího projektu, který bude schválen příslušným orgánem ochrany přírody.

Martina Schubertová

JAK DLOUHO JEŠTĚ?

Přítalový déšť, zatopené domy, nánosy bahna z okolních polí – v letním období běžný obrázek. Záběry štábů televizních zpravodajství postižených domů a jejich obyvatel, občas doplněné záběry místního zemědělce, kterému voda sebrala kukuřici na přilehlých sto hektarech a zasvěcený komentář redaktora. Další obrázek - zimní krajina, zafoukaná silnice a marný boj mechanizace s přívalem větrem nafoukaného sněhu z okolní krajiny, která zapadaná sněhem připomíná spíš severní pól než českou krajinu.

Na vše je jednoduché vysvětlení - globální oteplování. A nebo je to trochu jinak? Vypadala naše krajina takto vždy, nebo je to výsledek činnosti zemědělců?

Po roce 1989 byla představa mnoha ochránců přírody taková, že samovolně dojde k nápravě krajiny, která byla postižena socialistickým velkoplošným zemědělstvím. Vlastníci začnou hospodařit na svých pozemcích, v krajině se obnoví cestní síť, vlastnické meze a osvětlení vlastníci vysadí stromy a keře. Bohužel tato vize byla jen další omyl. Vlastníci, kteří se pokusili zemědělsky hospodařit, buď rychle skončili nebo ke svým pozemkům převzali pozemky, které do té doby obhospodařovaly krachující družstva nebo státní statky. A převzali také velkoplošný způsob hospodaření, který je v současné době ke krajině a obecně k přírodě daleko horší než to předcházející socialistické hospodaření.

Do podvědomí široké veřejnosti se dostal chudák zemědělec, který každodenně bojuje o své přežití. Na polích se prohánějí moderní stroje v hodnotě několika milionů, a to s pojezdovou rychlostí, která přesahuje únikovou rychlost většiny živočichů. Používají se vysoce účinné chemické přípravky, které hubí vše živé. Vodní a větrná eroze je naprosto běžný jev. Současné zemědělství tak vytvořilo sterilní krajinu, kde o biodiverzitě může snít pouze největší fantasta. Je příčinou ohrožení sídel přítalovými dešti, snižuje úrodnost půd, přispívá k snižování hladiny spodní vody a její kontaminaci dusíkatými látkami, je příčinou zvýšených nákladů na zimní údržbu silnic, zapříčiňuje vyhynutí a ohrožení řady živočišných a rostlinných druhů a ohrožuje lidské zdraví.

Zemědělci jsou jediní podnikatelé, kteří na ničení životního prostředí dostávají státní dotace. Situaci komplikuje i to, že krajinu spravují dva správci. Ministerstvo zemědělství, které hájí úspěšně zájmy zemědělských podnikatelů na úkor krajiny (i ostatních obyvatel) a Ministerstvo životního prostředí, které by teoreticky mělo hájit mimoprodukční funkce v krajině. Pracovníci tohoto ministerstva se věnovali seminářům a konferencím po celém světě a možná proto jim nezbýval čas na ochranu krajiny jako takové. Tomuto tématu se nevěnuje ani většina občanských sdružení, byť jsou v jiných tématech aktivní. Zřejmě pro ně není zemědělec zajímavý objekt, protože jim neposkytne sponzorský dar a možná, že někteří členové těchto sdružení si ani jinou krajinu představit nedovedou. A hlavně - za vše může globální oteplování.

V České republice obhospodařují zemědělské pozemky převážně subjekty, které nevlastní zemědělskou půdu a pozemky mají pronajaté od vlastníků. Proto některým je jedno, zda dochází k erozi a dalším jevům, které pozemky znehodnocují. Pro ně je rozhodující okamžitý zisk. Většinu pozemků vlastní několik spoluvlastníků, kteří se ani neznají a mnozí ani nevědí, kde se jejich pozemky nacházejí.

Částečným řešením negativního vlivu na krajinu by měly být pozemkové úpravy, které by měly komplexně řešit území. Bohužel je v mnoha případech další ukázka, jak se dá plýtvat státními prostředky a neschopnosti



Místo u Bakova n. J., kde eroze již odnesla všechnu ornici

ministerstva životního prostředí vytvořit něco dohromady s ministerstvem zemědělství. Všechna opatření proti erozi jsou pouze doporučená, pro vlastníky pozemků pro ekonomickou náročnost neuskutečnitelná a pro uživatele nežádoucí. Nejsou zde řešeny vodní poměry v krajině ani mimoprodukční funkce. Sice se určí pozemky na systém ekologické stability (které ani v případě realizace neřeší problém), ale už není nikdo, kdo by se postaral o realizaci. Vybudují se drahé asfaltové cesty, které se osází stromy, které většinou nepřežijí následnou péči. Stává se, že uživatelé pozemků zničí výsadbu zeleně, rozorají pozemky určené na systémy ekologické stability a poničí cestní síť.

Je škoda, že u nás neplatí stejná pravidla pro poskytování dotací do zemědělství jako v sousedním Rakousku, kde musí zemědělec doložit, že na jeho pozemcích nedochází k erozi a musí mít zpracovaný ekologický audit svého hospodaření. Pak teprve může získat podporu.

Musíme si uvědomit, že krajina která není v současné době vhodná pro celou řadu dříve běžných živočichů, není vhodná ani pro člověka. Ochrana přírody by si měla všimnat krajiny jako celku. Občanská sdružení typu Hnutí

Duha by se měla zaměřit na zemědělce a ne řešit lesnickou politiku, kde hájí zájmy producentů dřeva.

Zemědělci by měli krajinu udržovat a zvelebovat, ne ničit. Je zarážející, že všichni skloňují globální oteplování a skleníkové plyny ve všech pádech, ale že 8 měsíců v roce jsou statisíce hektarů zemědělské půdy ponechány bez rostlinného krytu, kdy jsou vystaveny větrné a vodní erozi a hlavně uvolňují do ovzduší skleníkové plyny, nestojí za povšimnutí. Stačilo by málo. Stanovit povinnost výsevu meziplodin, které by obohacovaly půdu o živiny vazbou vzdušného dusíku a hlavně by, dle klimatických podmínek, vázaly kyslíčnick uhlíčitý. To by mělo také pozitivní dopad na celou řadu živočichů. Za tuto činnost by zemědělci mohli získávat dotace z fondu životního prostředí (například z poplatků za znečišťování ovzduší).

Začne se už někdo skutečně zabývat problémy krajiny?

*Josef Novák, odbor životního prostředí
vedoucí oddělení ochrany přírody,
myslivosti a rybářství*

HAVÁRIE NA VODÁCH

Od počátku roku odbor životního prostředí, jako vodoprávní úřad, řešil tři havarijní situace.

Dne 6. 2. 2014 došlo v průmyslovém objektu v Řepově k úniku oleje do dešťové kanalizace ústící do Klenice. Díky telefonátu kolemjdoucího občana a rychlému zásahu hasičů nedošlo k významnému ovlivnění životního prostředí. Oleje naštěstí bylo jen několik litrů a z kanalizace se uvolňoval postupně. Hasiči ihned instalovali normé stěny a sanovali vyústění kanalizace. Při prohlídce toku nebylo znečištění Klenice pod normními stěnami zjištěno. Původce havárie spolupracoval a následně ihned zajistil (v rámci uložených opatření) odborné vyčištění kanalizace včetně likvidace kontaminovaných materiálů.

Další havárie byla hlášena dne 27. 3. 2014. U parkoviště za jedním z obchodních areálů v Ptácké ulici v Mladé Boleslavi (asi 70 metrů od levého břehu Jizery) prorazil řidič osobního auta olejovou vanu pod motorem. Došlo k úniku asi 4 litrů oleje. Sám řidič pak zavolal hasiče. Vzhledem k uježděnému „tvrdému“ povrchu nedošlo k zasáknutí oleje do horninového prostředí.

Odsátí oleje a následné dočištění pomocí sorbentu tak bylo dostačující.

Dne 18.4.2014 došlo k havárii kamionu na 23 kilometru silnice. Z nádrže uniklo asi 50 litrů nafty. Ta se naštěstí nedostala do Jizery, ale došlo k jejímu zachycení na vozovce.

*Jan Jihlavec
odbor životního prostředí
vedoucí odboru*



Sbírání sorbentu před normou stěnou

ČISTÁ VODA VE SKORKOVĚ

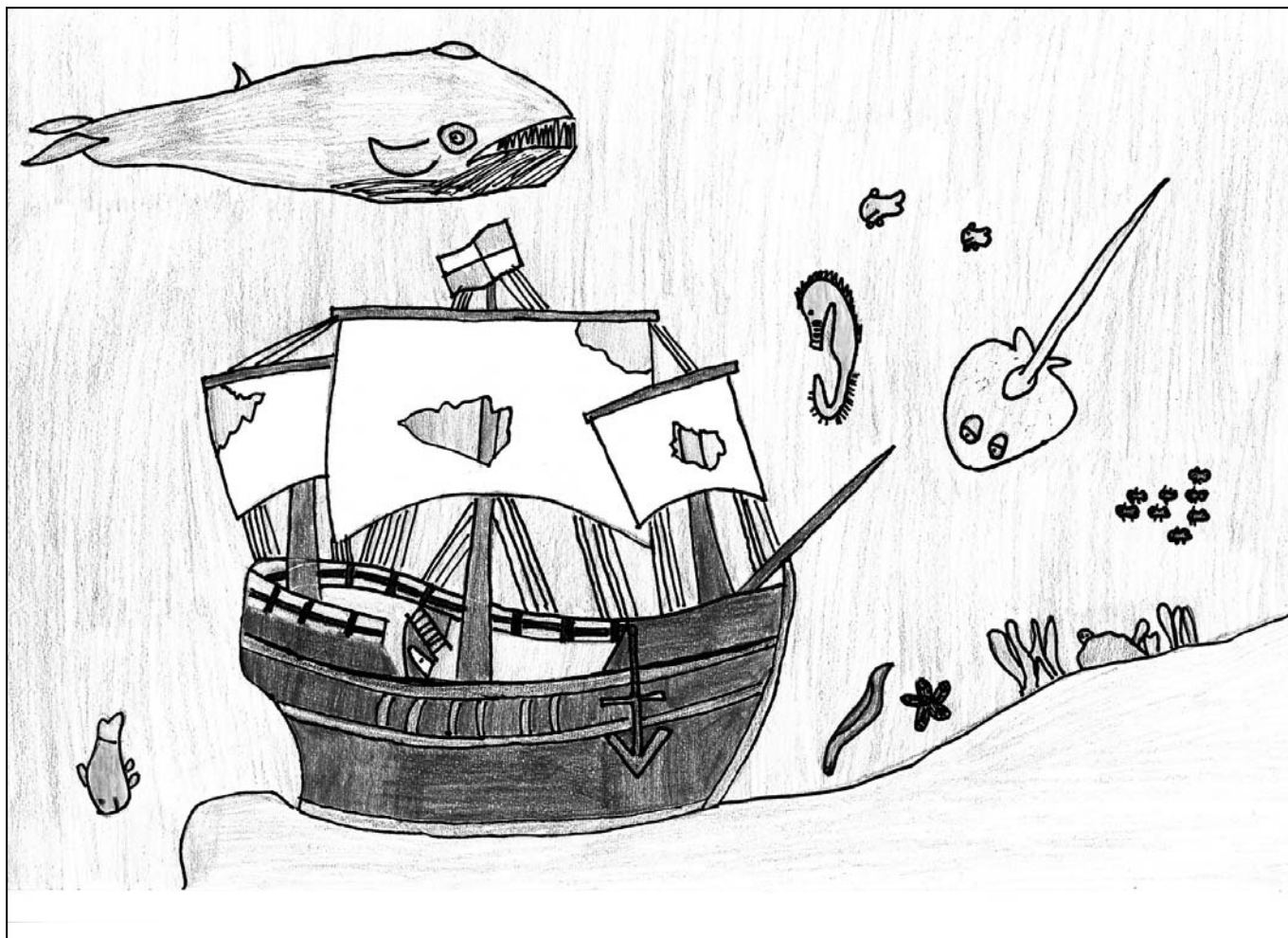
Obyvatelé obce Skorkov, v jižní části okresu Mladá Boleslav, byli ještě v nedávné době zásobeni vodou z vlastních studen. Někteří čerpali vodu kvalitnější, jiní méně kvalitní, plnou dusičnanů, bakterií a vodu s vysokým obsahem železa. Zpráva o vybudování vodovodu byla tedy pro občany příznivou zprávou. Přípravy trvaly několik let, jelikož se obci nedařilo získat dotaci. Ta totiž byla vypsána jak na kanalizaci, tak na vodovod, jenže Skorkovští už kanalizaci měli. Na dotaci nakonec dosáhli, konkrétně se jednalo o 40 milionovou dotaci od EU a Středočeského kraje. V měsíci říjnu 2011 bylo odborem životního prostředí Magistrátu města Mladá Boleslav vydáno stavební povolení na výstavbu zemního vodojemu o objemu 150 m³, vodovodních řadů v délce 10 670 m včetně akumulární jímky, kde došlo k napojení na zdroj vody. Dále bylo vybudováno celkem 248 vodovodních přípojek. Za připomínku stojí, že se v obci nachází 267 rodinných domů, z čehož vyplývá, že téměř všichni občané mají zájem se na vodovod připojit. Stavební práce trvaly zhruba 3 roky. Nejsložitější situace nastala ve fázi, kdy bylo potřeba pracovat pod železničním přejezdem. Tady se práce protáhly o několik měsíců. Odborem životního prostředí Magistrátu města Mladá Boleslav byl v měsíci únoru 2014 vydán na celou stavbu kolaudační souhlas

a v současné době již místním obyvatelům teče kvalitní voda z kohoutků. Celková částka za vybudování vodovodu ve Skorkově byla více než čtyřicet dva miliónů korun. Na provozovatele vodovodu proběhlo výběrové řízení, z něhož vyšla vítězně firma Stavokomplet, spol. s r. o.

*Zuzana Novotná
odbor životního prostředí
oddělení vodního hospodářství*



Vodojem ve Skorkově



Nakreslil Antonín Pospíšil, 5.A

SPLAŠKOVÁ KANALIZACE A ČOV PŘEDMĚŘICE NAD JIZEROU

Během posledních let stále roste počet obcí, které si vybudovaly nebo plánují vybudovat splaškovou kanalizaci zakončenou čistírnou odpadních vod. Plánovat však nestačí, je třeba zpracovat projekt a získat minimálně územní rozhodnutí, aby bylo možné žádat o dotaci. Bohužel ne vždy se to podaří napoprvé. Vybudováním splaškové kanalizace ukončené centrální čistírnou odpadních vod lze předejít značným problémům se zajišťováním likvidace odpadních vod z jednotlivých nemovitostí. Proto je velmi dobrou zprávou, že v únoru letošního roku byla uvedena do trvalého provozu splašková kanalizace a ČOV Předměřice nad Jizerou. Stavba byla povolena v květnu 2009 ve společném řízení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do zkušebnímu provozu byla uvedena v září 2012. Kanalizace je kombinovaná, tzn. gravitační i tlaková. ČOV vypouští přečištěné odpadní vody výtlačným potrubím do řeky Jizery. Celkem je napojeno 590 obyvatel. Celá akce představuje necelých 96 mil. Kč. Převážná část projektu byla financována z Fondu soudržnosti MŽP, část z rozpočtu obce a nejmenší část z prostředků Státního fondu životního prostředí v rámci operačního programu životního prostředí. Obci gratulujeme

k úspěšnému dokončení tak velkého a prospěšného projektu a těšíme se, že takových akcí bude na území našeho ORP přibývat.

*Andrea Jaroměřská
odbor životního prostředí
vedoucí oddělení vodního hospodářství*



Čistírna odpadních vod Předměřice nad Jizerou

JEZY A MALÉ VODNÍ ELEKTRÁRNY (MVE) NA JIZEŘE - JOSEFŮV DŮL

Pokračujeme se seznamováním s vodními díly na řece Jizeře, které patří pod naši působnost vodoprávního úřadu. V minulém dílu Zpravodaje jsme se věnovali jezu a MVE v Bakově nad Jizerou. Nyní Vás seznámíme s klapkovým jezem a malou vodní elektrárnou v Josefově Dole v ř. km. 43,845.

Povolání ke stavbě původního vodního díla, včetně dřevěného jezu se datuje postavením textilní továrny v roce 1763. Dílo tvořily 3 mlýnská kola, která byla nahrazena v r. 1845 vodní turbínou „JOUVAL“. Ta byla nahrazena v r. 1903 Francisovou turbínou, která byla umístěna přímo v objektu továrny. V letech 1941 – 1943

byla na horní části přivaděče u původního jezu postavena nová elektrárna se dvěma Kaplanovými turbínami a poloautomatickým provozem. Výstavba nového klapkového jezu byla povolena v roce 1944 a zkolaudována v roce 1952.

Výkon jedné turbíny na hřídeli generátoru je 265 kW při spádu 3,00 m a max. hltnosti jedné turbíny 10,0 m³/s. Tyto vertikální turbíny byly vyrobeny v roce 1942 tehdejší akciovou společností ČMSKD Praha – Vysočany. Na celé technologii byla v roce 2004 – 2005 provedena generální oprava a je provozována v automatickém režimu.

Klapkový pohyblivý jez o dvou polích je hrazený ocelovými klapkami se středovým dělicím pilířem. Každá z klapek má světlou šířku 18,00 m, v úplné sklopené poloze se klapky sklopí až pod přelivnou hranu pevné spodní stavby jezu. Na obou břehových pilířích jsou umístěny strojovny pro elektromotorické ovládání klappek. Pevnou spodní stavbu tvoří železobetonový stupeň s přelivnou hranou na kótě 207,07 m n. m. Z návodní strany je zajištěn ocelovou štetovou stěnou. Na tělese spodní stavby jezu navazuje vývar 8,30 m dlouhý a 1,20 m hluboký. Dno vývaru tvoří železobetonová deska silná 1,20 m. Dno Jizery ze závěrným prahem vývaru je v délce 12 – 16 m opevněnou kamenným záhozem. Délka jezové zdrže je 4 938 m a její objem 340 tis. m³.



Vtokový objekt s nornou stěnou je umístěný nad jezem v levém břehu. Vlastní vtok není hrazen, ale je opatřen betonovou nornou stěnou. Před vtokem do přivaděče jsou osazeny šikmé slupice hrubých česlí. Otevřený přivaděč na MVE je 30 m dlouhý. Pod vtokovým objektem je v levém břehu přivaděče vybudován odběrný objekt pro úpravnu vody Bradlec společnosti ŠKO-ENERGO s.r.o. Za tímto objektem se nachází odběrný objekt pro bývalou textilní továrnu. Jalová propust je umístěna v přivaděči před jemnými česlemi na pravém břehu. Odpad od turbín je otevřený, zaústěn zpět do řeky těsně za budovou MVE.

Účelem tohoto vodního díla je vzduť hladiny vodního toku pro energetické využití přirozených průtoků v průtočné malé vodní elektrárně, možnost odběru vody a zlepšení spádových poměrů na toku pro stabilizaci říčního koryta. Dalším nezanedbatelným přínosem je možnost v zimě občasným mírným pohybem klapky polámat led a nechat je odplout, čímž se nevytvoří silná vrstva ledové celiny.

Andrea Jaroměřská

(V článku byly využity údaje uvedené v „Manipulačním řádu pro klapkový jez a MVE v Josefově Dole na Jizeře v ř. km. 43,845“ z r. 2005)

CHYSTÁ SE DRUHÉ KOLO „KOTLÍKOVÉ“ DOTACE

V květnu 2014 Rada Středočeského kraje schválila uzavření dohody s Ministerstvem životního prostředí ČR a Státním fondem životního prostředí ČR o poskytnutí dotace ve výši 80 milionů korun na výměnu starých kotlů za nové v domácnostech občanů Středočeského kraje. Týkat se to bude kotlů na uhlí, biomasu (nebo kombinaci) a také kotlů na zemní plyn. Na webových stránkách kraje (www.kr-stredocesky.cz) bude zveřejněna výzva, případně další informace. Předpokládá se, že výzva pro zájemce o čerpání finančních prostředků na výměnu kotlů bude vyhlášena v září. Čerpání finančních prostředků jednotlivými žadateli, kterým bude dotace přiznána, bude možné až v roce 2015, protože několik měsíců bude trvat vyhodnocení žádostí.

V rámci první výzvy v roce 2013 bylo vyhověno 912 žádostem o dotaci. Tehdejší finanční částka 40 milionů korun byla vyčerpána během tří dnů.

Kotle, pro které bude možné získat dotaci, budou muset být (stejně jako v první výzvě) plně automatické, 3. a vyšší emisní třídy podle ČSN EN 303-5.

Mnoho domácností si bude stejně muset do konce roku 2022 nový kotel pořídit. Spalovací stacionární zdroj

na pevná paliva musí být totiž do uvedeného data v souladu s § 17 odst. 1 písm. g) zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, resp. musí splňovat minimální emisní požadavky uvedené v příloze č. 11 uvedeného zákona. Proto je získání dotace příležitostí k finanční úspoře zejména pro majitele starých kotlů.

Při této příležitosti také upozorňujeme, že všichni provozovatelé kotlů na pevná paliva od 10 do 300 kW včetně, které slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, budou povinni do 31. 12. 2016 zajistit provedení první kontroly technického stavu a provozu zdroje. Kontrola pak následně musí být prováděna minimálně jednou za dva roky. Kontroly bude moci provádět pouze odborně způsobilá osoba. Doklad o provedení kontroly si může vyžádat předložit ke kontrole obecní úřad obce s rozšířenou působností (odbor životního prostředí Magistrátu města Mladá Boleslav). Doklad musí potvrzovat, že zdroj je instalován, provozován a udržován v souladu s pokyny výrobce a zákonem č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší.

Jan Jihlavec

VYHODNOCENÍ ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ V MLADÉ BOLESLAVI V RÁMCI PROJEKTU ZÁKLADNÍHO VÝZKUMU CENATOX V LEDNU 2013

Kvalita ovzduší v České republice se od roku 1989 výrazně zlepšila. Pomohly k tomu zákony, které donutily elektrárny odsířit a všechny velké zdroje znečištění snížit emise. V posledních letech se tento pozitivní trend zastavil a kvalita ovzduší se začíná opět zhoršovat. Tentokrát za to ovšem nemohou velké továrny, ale často sami občané. Největším současným problémem jsou totiž neklesající emise prachových částic a ty pocházejí především z lokálních topenišť a automobilů.

Situace v Mladé Boleslavi zčásti kopíruje trendy zachytitelné v rámci celé České republiky a Středočes-

kého kraje, v některých aspektech se ale místní situace významně liší.

Měřicí stanice monitorující kvalitu ovzduší v Mladé Boleslavi je klasifikovaná jako městská pozadová a jejím cílem je stanovit reprezentativní koncentrace znečišťujících látek pro obydlené území v rozsahu 4-50 km. Je provozována Českým hydrometeorologickým ústavem (CHMÚ) a od dubna roku 1998 umístěna v areálu městského stadionu za bývalou „nafukovací halou“. Data poskytuje pod kódovým označením SMBOA. V čem je v Mladé Boleslavi problém?

Prachové částice a na ně navázané nebezpečné látky

Problém prachového znečištění se netýká zdaleka pouze průmyslových oblastí a velkých měst, ale i menších obcí. Právě v nich se dosud nejčastěji spalují nekvalitní paliva, nebo dokonce odpady. Rostoucí ceny plynu a elektrické energie vedou k opětovnému zprovoznování kotlů starých někdy i desítky let, často ve špatném technickém stavu. Do ovzduší jsou tímto způsobem uvolňovány také nebezpečné karcinogenní látky, které bývají na jemné prachové částice navázány. Důsledek zná asi každý. Zejména v době inverzí se ve většině našich obcí doslova nedá dýchat.

Takto dotčené lokality, ve kterých jsou překračovány limity koncentrací znečišťujících látek stanovené pro ochranu lidského zdraví, jsou hodnoceny a označovány jako oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (OZKO). Např. limit stanovený pro obsah karcinogenního Benzo(a)Pyrenu v ovzduší, byl roku 2012 překročen na 83,7 % plochy území celé obce s rozšířenou působností Mladá Boleslav! Podle posledních dostupných dat je takto postiženo kompletně celé katastrální území Statutárního města Mladá Boleslav. Zhoršená kvalita ovzduší tak představuje významné zdravotní riziko nejen pro jeho obyvatele, ale i pro ty, kteří sem dojíždí za studiem či za prací.

Zdravotní rizika znečištění ovzduší

Pevné částice (větší PM₁₀ i menší PM_{2,5}) jsou významným rizikovým faktorem s mnohočetným efektem na lidské zdraví. Účinek částic závisí na jejich velikosti, tvaru a chemickém složení. Jejich velikost je rozhodující pro průnik a ukládání v dýchacím traktu. Větší částice jsou zachyceny v horních partiích dýchacího ústrojí, odkud jsou částečně vykašlány a částečně spolknuty. Jemnější částice označené jako PM_{2,5} (tzv. respirabilní frakce) pronikají až do plicních sklípků. Za nejvýznamnější z hlediska vlivů na zdraví, zejména ovlivnění úmrtnosti, se považují jemné částice PM_{2,5}, ev. i menší tzv. PM_{1,0}. Vznikají spalováním fosilních paliv a obsahují polycyklické aromatické uhlovodíky a těžké kovy.

Prachové částice zvyšují celkovou nemocnost i úmrtnost, zejména na onemocnění srdce a cév i dýchacího ústrojí. Nebezpečné látky navázané na prachové částice významným způsobem ovlivňují průběh těhotenství, vývoj hormonálního systému a pro mnohé překvapivě i plodnost mužů.

Ovlivnění zdraví se týká celé populace, ale vnímavost k tomuto vlivu kolísá v závislosti na věku a zdravotním stavu. Citlivou skupinou jsou zejména děti, včetně kojenčů a vyvíjejícího se plodu. Dále pak i starší lidé a osoby s chronickým onemocněním dýchacího (astma, chronická obstrukční choroba plic) a oběhového ústrojí a také lidé jinak oslabení (např. kombinací stresu, kouření, nevhodné výživy apod.).

Projekt základní výzkumu CENATOX

Cílem mise projektu v Mladé Boleslavi bylo srovnání kvality průmyslově silně zatíženého ovzduší v Ostravě s kontrolní lokalitou, kde je předpokládán vliv průmyslové činnosti velmi malý. Území města Mladá Boleslav je přitom dlouhodobě známou oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší s předpokládaným významným vlivem dopravy a lokálních topenišť. Kromě porovnání toxicity ostravského a mladoboleslavského znečištění bylo jedním z důležitých výstupů potvrdit nejlepšími dostupnými metodami právě jeho původ.

V rámci multidisciplinárního projektu CENATOX byly v únoru 2013 v Mladé Boleslavi řešitelským týmem Ústavu pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK, vedeným RNDr. Janem Hovorkou, Ph.D., historicky poprvé stanovovány nejen koncentrace PM₁₀, ale i PM_{2,5} i částice menší než 1 μm - PM_{1,0}, které už se standardně nikde neměří a dokonce i ty ještě menší. Poprvé proběhla i měření koncentrací karcinogenních polycyklických aromatických uhlovodíků a dalších škodlivin. Umožnily to zejména 2 typy zařízení:

Hlavní stanice- kontejner

Kromě podrobných meteorologických dat a běžných měření obsahoval velkoobjemový kaskádní vzorkovač, který třídí částice v ovzduší podle jejich velikosti. Vzorky byly nasávány z výšky cca 3 metry nad terénem v areálu atletického stadionu Jana Železného a získávány každý den po dva týdny v průběhu měřicí kampaně. Jednotlivé aparatury shromažďovaly vzorky a informace s rozlišením jedné hodiny, jiné v delších časových intervalech.

Menší přenosná zařízení

Devět přístrojů, které zdálky vypadaly jako zvláštní kufry s komínky na trojnožkách, řešiteli zkráceně označované jako DustTracky (DT), bylo (s dvěma výjimkami)



Hlavní stanice v areálu stadionu

umístěno ve městě a jeho okolí ve výšce nad 10 m, aby byl eliminován vlivu přízemních emisí prachových částic z dopravních prostředků. Jejich lokalizace a výška byla následující:

číslo	lokalita	výška
DT 5	Plazy- kostel	16 m
DT 6	Stará radnice	13,5 m
DT 7	8. ZŠ, Václavkova ulice	14,5 m
DT 8	Kosmonosy, HZS	3,4 m
DT 9	9. ZŠ, 17. listopadu	17 m
DT 10	Panelák u kina Forum	24 m
DT 11	MŠ Dukelská	10,5 m
DT 12	5. ZŠ, Dukelská ulice	17,5 m
DT 13	Na stanici ČHMÚ	3,5 m

Některé přístroje- konkrétně všechny na školských zařízeních a na radnici - byly na svá místa instalovány již dva týdny před spuštěním hlavní měřicí stanice. Většina z nich pak fungovala ještě více než dva týdny po ukončení jejího provozu a máme tak k dispozici data za téměř celý únor a polovinu března 2013.

Cílem této části projektu, poskytující každých pět minut informace o znečištění PM10 bylo primárně určení míry reprezentativnosti dat z hlavní stanice i pro další hodnocené části areálu města. Jinými slovy určit, jestli má hlavní měřicí stanice dostatečnou výpovědní hodnotu pro jeho širší areál. Ukázalo se, že tomu tak opravdu je. Zároveň lze říci, že hodnoty znečištění ovzduší, které měří od dubna 1998 automatizovaný imisní monitoring ČHMÚ jsou obdobně reprezentativní.

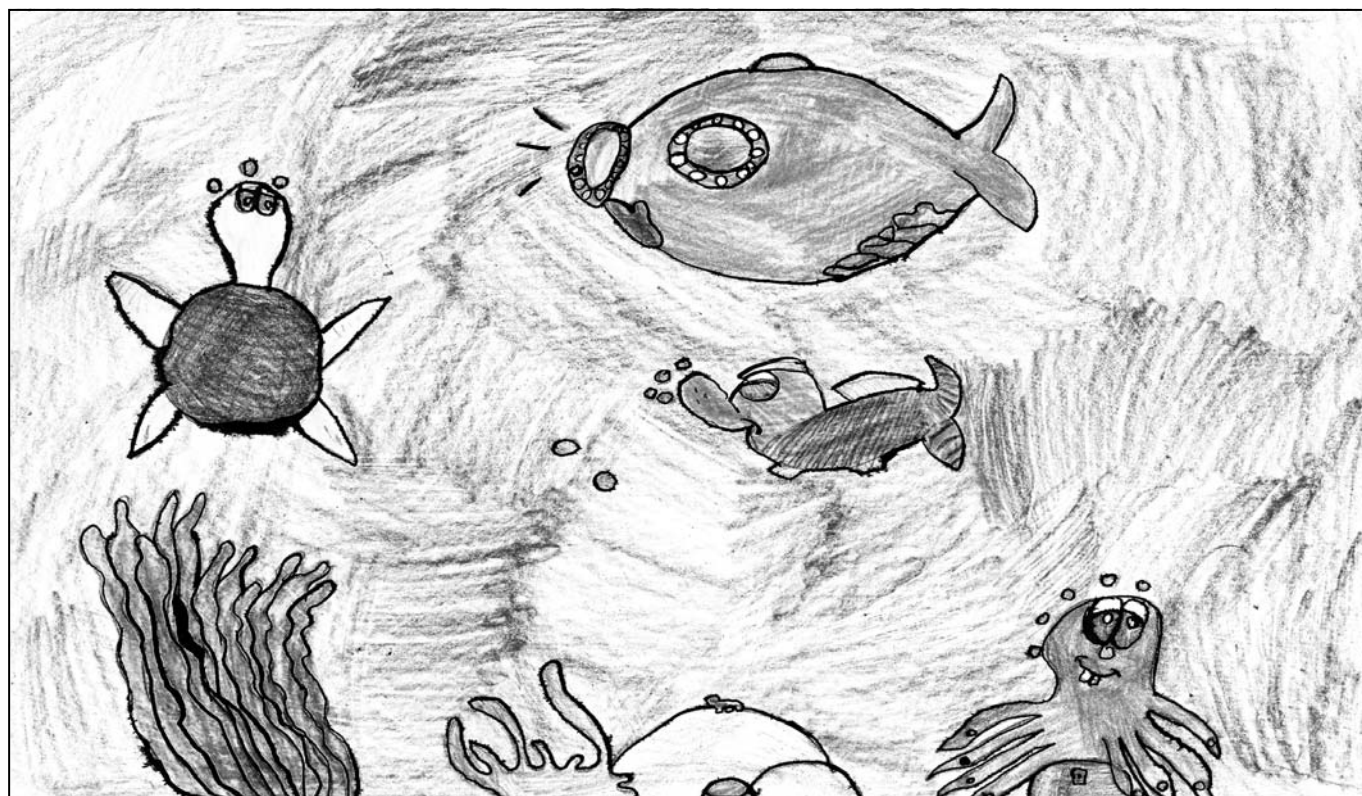
Vyhodnocení získaných dat

Podrobněji je popíšeme v dalším Zpravodaji. Shrňme pouze ve stručnosti některá zjištění:

1. Každý den měření zachytila hlavní stanice na městském stadionu nadlimitní koncentrace karcinogenního Benzo(a)Pyrenu.
2. Jeho koncentrace byly naštěstí nesrovnatelně nižší, než v Ostravě, kde ovšem vědci půlrok předtím zachytili těžkou smogovou epizodu.
3. Nad městem se v zimě tvoří „polévka“ sycená různými zdroji znečištění. Její složení se však nad většinou areálu města významně neliší!
4. Modelování zdrojů zimního znečištění ukázalo přesvědčivě a překvapivě, že doprava se na něm podílí pouze necelou pětinou!
5. Čtyři pětiny prachového znečištění zachyceného v únoru 2013 v Mladé Boleslavi- v hrubé i jemné frakci prachových částic- má svůj zdroj ve spalování biomasy (zejména dřeva) a uhlí.

Klíčovým zjištěním, se kterým bude potřeba dále velmi důsledně pracovat je to, že v areálu Severního sídliště, resp. města v širším slova smyslu je minimum zdrojů typu lokální topeniště. Ta se koncentrují zejména v okrajových a příměstských částech v katastru Mladé Boleslavi a dále i v okolních obcích. Modelování zřetelně ukázalo, z kterých oblastí okolí města je vliv lokálních topenišť nejvýznamnější. O tom až v dalším příspěvku. Zájemce o podrobnější informace lze mezitím odkázat na www.mb-eko.cz.

David Hradiský,
přírodovědec, redaktor portálu mb-eko.cz



Nakreslila Šárka Draškovičová, 4. tř.

NOVÉ PRÁVNÍ POVINNOSTI PŘI NAKLÁDÁNÍ SE DŘEVEM

Zákonná úprava o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (EU)

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky (dále jen „nařízení EU“)
- b) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 607/2012, o prováděcích pravidlech pro systém náležité péče a pro četnost a povahu kontrol kontrolních organizací podle nařízení č. 995/2010 (dále jen „nařízení komise EU“)
- c) Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“)
- d) Zákon č. 226//2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (dále jen „zákon o dřevu“)
- e) Vyhláška MZe č. 285/2013 Sb., o rozsahu a způsobu předávání informací do centrální evidence hospodářskými subjekty a orgány státní správy v oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh (dále jen „vyhláška MZe“)

Byť nařízení EU je z roku 2010, byla vyhláška MZe ČR vydána až koncem roku 2013. Z tohoto faktu se tak odvíjí povinnost předání hospodářské evidence o obchodu se dřevem a ... (dále jen „HE“) hospodářským subjektem jen za 4. čtvrtletí roku 2013. Nyní je již zřejmé, že toto období je nutné považovat za „zkušební“, neboť většina fyzických a právnických osob uvádějících poprvé dřevo a dřevařské výrobky na trh, již předala HE a to za celý kalendářní rok 2013 k rukám OSSL ORP, kde bude pověřenou osobou Ústavem pro hospodářskou úpravu lesů („ÚHÚL“) převedena do centrální evidence. Dosud však trvá povinnost vlastníků lesa předávat i lesní hospodářskou evidenci (dále jen „LHE“) v jiném rozsahu a to ve smyslu § 40 odst. 2 lesního zákona. S ohledem na skutečnost, že HE podle vyhlášky MZe nemá vzor (rozsah informací je však stanoven) a ani LHE podle lesního zákona nemá závaznou pod-

bu, rozhodl se orgán státní správy lesů („OSSL“) obce s rozšířenou působností („ORP“) v Mladé Boleslavi ve spolupráci s ÚHÚL, vytvořit jednotný formulář pro oba zákony, tedy pro obě evidence. Většině vlastníků lesa nad 10 ha je však formulář, vyhotovený již v roce 1996 OSSL (tehdy ještě Okresního úřadu Mladá Boleslav) pro účely sjednocení dat LHE, důvěrně znám. Nyní je ve stádiu přepracování, přičemž OSSL považuje za stěžejní, aby nedošlo k jeho rozšíření, ale naopak zpřesněním k jeho zeštíhlení.

Je pravdou, že zákon o dřevu a vyhláška MZe má pro laika, odborného lesního hospodáře (dále jen „OLH“) i OSSL, problematicky uchopitelnou podobu. Např. LHE za lesní zákon vyžaduje evidenci veškerého dřeva v m³b.k. za kalendářní rok vytěženého (pokáceného), ale HE ze zákona o dřevu vyžaduje pouze údaj m³b.k. poprvé zobchodovaného dřeva (prodáného). Bude tedy nutno ke každému druhu těžby (mýtní, nahodilá, mimořádná) uvést většinou vlastníků lesa (hospodářskými subjekty) dvě čísla. Dále vyvstala povinnost hospodářského subjektu vypracovat „systém náležité péče“ (dále jen „Snp“). Po dohodě s OLH, kteří vykonávají činnost na území ORP, bude konkrétní OLH nápomocen hospodářskému subjektu (tomu, kdo uvádí poprvé na vnitřní trh dřevo vytěžené na pozemcích hospodářského subjektu) tento Snp vypracovat. V neposlední řadě se z hlediska HE eviduje i poprvé prodané nehroubí, tedy klest či štěpka, která se dle zákona o lesích vůbec nevykazuje. Pro obsáhlost tématu, počet pojmů a regionálně nesjednocenou praxi doporučuji nahlédnout na podrobnější informace na <http://www.uhul.cz/nase-cinnost/narizeni-o-drevo/otazky-a-odpovedi>

Věřím, že společně zdoláme další milník evropské integrace.

Luboš Kašík

odbor životního prostředí

*oddělení ochrany půdy, lesa, ovzduší a odpadů
státní správa lesů*

NEJOHROŽENĚJŠÍ PAMÁTKY VE SPRÁVNÍM OBVODU MLADÁ BOLESLAV - KOSTEL SV. VÁCLAVA V SÝČINĚ

Poslední nejohroženější památkou ve správním obvodu Mladá Boleslav je kostel sv. Václava v Sýčíně. V Ústředním seznamu kulturních památek ČR je veden pod číslem rejstříku 37633/2-1748. Je významnou renesanční stavbou a významnou krajinnou dominantou, viditelnou ze širokého okolí. Spolu s vinařským zámek jsou dokladem kontinuity osídlení oblasti v okolí vrchu

Chlumu po zániku hradišť a středověkého hradu.

Kostel se nachází na návrší uprostřed hřbitova, na jižním úbočí vrchu Chlum, na západním konci vsi. Kostel je obehnán hřbitovem s ohradní zdí se vstupy na severní a západní straně. V severní ohradní zdi naproti bočnímu vstupu do kostela je umístěna pilířová brána, která se nachází i na východní straně. Na západní straně je napro-

ti hlavnímu vstupu do kostela umístěna brána s druhotně osazeným pozdně gotickým portálem, který je půlkruhový, profilovaný. V severovýchodním rohu hřbitova se nachází márnice.

Z archivních zpráv je známo, že ve 14. století býval v Sýčíně kostel a fara, první zmínka je z roku 1352. Od

roku 1546 do roku 1620 měli podací právo ke kostelu Cetenští z Cetna a Jiří Cetenský z Cetna a z Vinařic je uváděn jako stavebník stávajícího kostela. Od téhož autora byl kostel opraven a vyzdoben malbami. Jej a jeho manželku připomíná erb nad portálem do oratoria. Z roku 1609 pochází obrazy s výjevy ze života Ježíše



Krista a apoštolů a malby v oratoři. Roku 1736 byl kostel restaurován nákladem 1822 zl. 57 kr. vně i uvnitř. Pod dohledem Jiříka Sovenského z Dobrovice byl sepat kleštěmi, na věž byly dány nové hranice pod zvony, chatrné vazby s prejzovou krytinou byly sneseny a nový krov byl pokryt šindelem a natřen červenou barvou. Na vnitřní výzdobě se podílel Jan Vodňanský z Prahy, který je autorem fresek život sv. Václava (vykoupení dětí z pohanství, německý král Jindřich I. a sv. Václav, kníže s korouhví), Jan Sadař prováděl mramorování kruchty. Stavitel František Ignác Prée, žák a spolupracovník F. M. Kaňky, byl autorem návrhu opravy v roce 1736, kterou posléze sám řídil. Zároveň zpracoval návrh na nový oltář a kazatelnu, které zhotovil dobrovický tesař Prokop Vyšohlíd.

Součástí areálu kostela bývala i zvonice s kostnicí, která byla roku 1740 rozebrána, dříví bylo odvezeno na faru v Dobrovici a nová kostnice byla zřízena v severovýchodním rohu hřbitova, která však rovněž zanikla.

Kostel byl původně kryt šindelovou krytinou, taškovou krytinu získal až roku 1833. Tehdy byla zvýšena podlaha kostela (pravděpodobně kvůli úpravě hrobky Thurn – Taxisů). Dle nalezené listiny z makovice r. 1871 pocházela stará měděná makovice z roku 1571, kdy byl kostel vystaven. Kostel byl tedy poprvé vystaven v roce 1571, v letech 1609, 1736, 1831, 1858 byl kostel opravován a podchycení a položení nových základů bylo provedeno roku 1867 architektem Aloisem Turkem z Prahy. Příčinou nestability základů bylo založení v jílovité půdě, což uspíšily i četné hroby pod nimi. Malíř Karel Javůrek je autorem oprav freskových maleb sv. Jana Nepomuckého, sv. Ivana, sv. Vojtěcha a sv. Prokopa. Roku 1884 bylo provedeno odvodnění kostela, v roce 1987 byla položena nová plechová krytina.

Kostel je dvoulodní orientovaná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem a dvěma věžemi po jeho stranách. Třetí věž je umístěna při západním průčelí. Dvoulodí je rozděleno dvěma hranolovitými pilíři, na nichž spočívají arkády nesoucí tribunu a oddělující úzkou boční loď. Loď je klenuta valenou klenbou s lunetami, v polích klenby

se nachází ornamentální malba. Triumfální oblouk je půlkruhový, presbytář je proti tomu sklenut křížovou klenbou. Nad tribunu severní lodi navazuje úzká kruchta při západní a jižní stěně nesená čtyřmi pilířky s rovným překladem. Z presbyteria do sakristie vede renesanční půlkruhový portál, rámovaný korintskými sloupy nesoucími kladí. Na kladí se nachází volutová nástavba se šlechtickým znakem. V lodi jsou prolomena tři půlkruhová okna, podobná jsou v každé straně presbyteria. Hlavní západní věž je hranolovitá, s úzkými obdélníkovými okny, kryta jehlancovou střechou. Střecha je sedlová, nad presbyteriem má poloviční valbu a je krytá plechem. Významná je existence severní věže, která je nejstarší dochovanou částí dnešního kostela, typologicky patří do pozdní gotiky. Kostel je tak renesanční stavbou s gotickými prvky, interiéry jsou plně renesanční. Západní věž kostela byla v minulých letech staticky zajišťována, restaurovány byly kamenné prvky, obnovena byla část fasád. Kostel je tak postupně obnovován, nutno je však dbát na průběžnou údržbu a kontrolu stavebně-technického stavu.

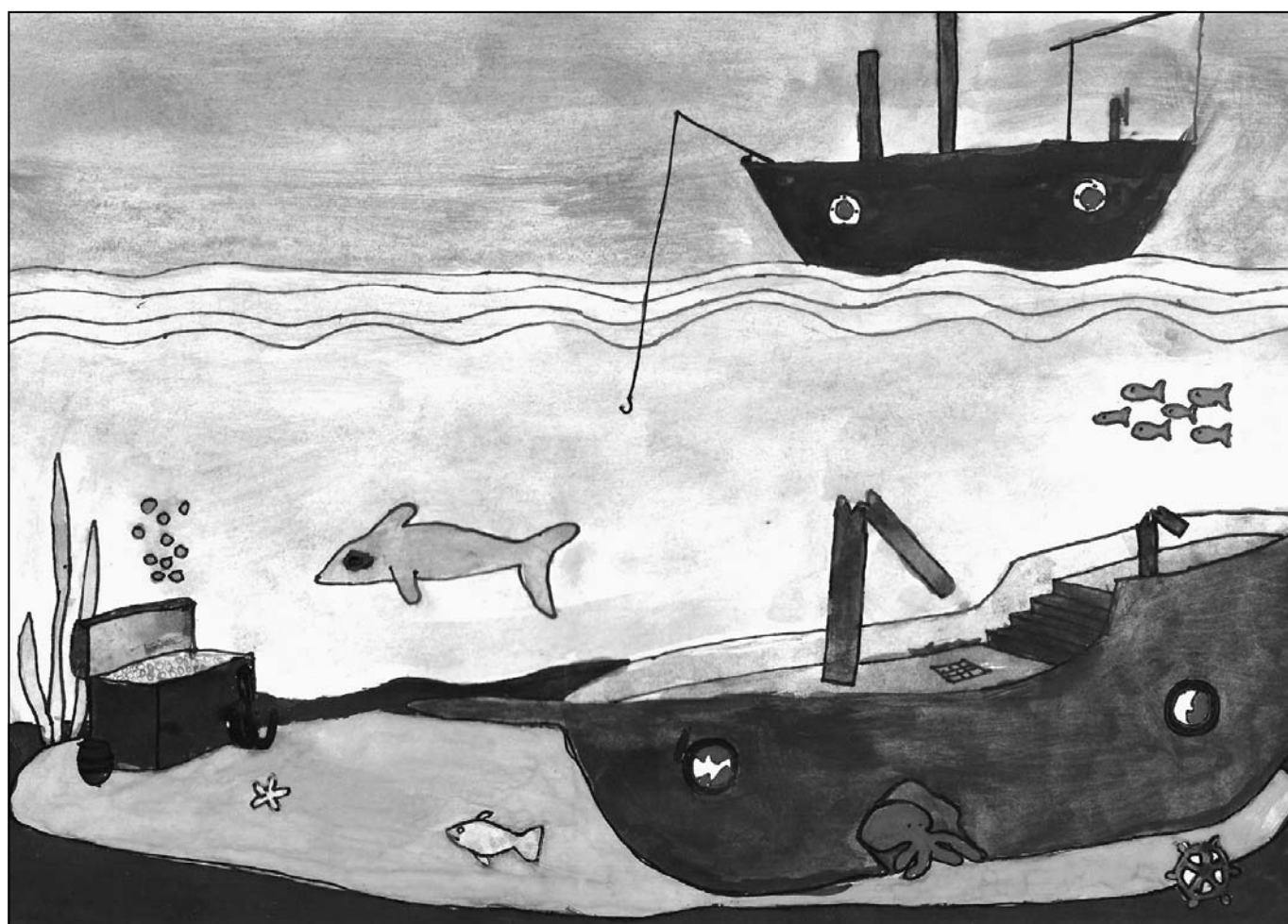
(Lit.: Stavebně – historický průzkum 2003,

Bareš, Soupis památek, 1905)

Kristýna Licinbergová

odbor stavební a rozvoje města

vedoucí oddělení památkové péče



Nakreslil Jakub Černý, 7.A

SUBJEKTY PRODÁVAJÍCÍ KVASNÝ LÍH, KONZUMNÍ LÍH NEBO LIHOVINY MUSÍ ZAŽÁDAT O KONCESI!

Obecní živnostenský úřad Mladá Boleslav si dovoluje upozornit podnikatele, kteří v souvislosti s výkonem své podnikatelské činnosti prodávají kvasný líh, konzumní líh nebo lihoviny, že dnem 17.4.2014 skončilo přechodné období k podání bezplatné žádosti o koncesi na prodej lihovin. Dosud si koncesi vyřídilo u zdejšího živnostenského úřadu **pouze 683 podnikatelských subjektů.**

Dnem **17. 10. 2013** nabyla účinnosti novela živnostenského zákona (zákon č. 309/2013 Sb.), která mění přílohu živnostenského zákona upravující koncesované živnosti, a zařazuje tak prodej kvasného lihu, konzumního lihu a lihovin do režimu koncesovaných živností, jako je tomu v případě jejich výroby. V praxi se uvedená změna dotkla zejména podnikatelů, kteří prodávají lihoviny v rámci oboru živnosti volné „**Velkoobchod a maloobchod**“ a také v rámci živnosti řemeslné „**Hostinská činnost**“, a nových podnikatelských subjektů, kteří vstoupili nebo vstupují do podnikání po 17. 10. 2013 a hodlají se zabývat prodejem výše uvedených komodit.

Marným uplynutím lhůty (**dnem 17. 4. 2014**) k podání bezplatné žádosti o koncesi pro prodej kvasného lihu, konzumního lihu nebo lihovin, **podnikateli právo pro prodej těchto komodit zaniká a pokračováním v prodeji dotčených komodit se podnikatelé dopustí správního deliktu neoprávněného podnikání, za který může živnostenský úřad uložit pokutu až do výše 1 mil. korun, případně by se taktéž mohlo jednat o trestný čin.**

Cílem změny živnostenského zákona je zejména získat přehled o prodejcích lihu a lihovin a zefektivnění kontroly nad jejich prodejem tak, aby došlo k omezení možnosti prodávat nezdaněný a nekvalitní líh a lihoviny, a to jak za účelem zvýšení ochrany spotřebitelů, tak i zabránění daňovým únikům.

S ohledem na počet aktivních podnikatelů v této oblasti si dovoluujeme požádat dotčené podnikatelské subjekty, aby učinili podání žádosti o koncesi ve vlastním zájmu.

Žádost o koncesi lze podat také u kteréhokoliv živnostenského úřadu v ČR.

Pro informaci uvádíme vysvětlení jednotlivých komodit, na které se vztahuje změna živnostenského zákona:

kvasný líh = etylalkohol (etanol) získaný destilací nebo jiným oddělením ze zkvašených cukerných roztoků pocházejících ze škrobnatých nebo cukerných surovin nebo z jiných surovin obsahujících líh kvasný

konzumní líh = líh upravený přidáním pitné vody na nejvýše 80 % objemových etanolu

lihovina = alkoholický nápoj

1. určený k lidské spotřebě,
2. mající určité organoleptické vlastnosti,
3. o minimálním obsahu etanolu 15 % objemových,
4. vyrobený různými přípustnými způsoby

*Martina Hlaváčová
odbor správní a obecní živnostenský úřad
vedoucí oddělení obecní živnostenský úřad*